

འཆར་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
Celui nommé Udayin

སྒྲེང་གཞི་ <«གཡུང་» «པེ་» བཞི།> རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་ཏེ་

དེར་གང་གི་ཆེ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་བློ་ལ་བ་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམས་པ་ <《གཞུང་》—པ་> རྩམ་ཅི་བསམལ།

བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་རྣམ་པ་དུ་མ་ནི་བསྐྱབས།

སྒྲིག་པ་མི་དག་གའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་ནི་བསལ།

དག་བའི་ཚེས་རྒྱུ་པ་དུ་མ་ནི་བསྐྱབས་ན།

Il a accompli d'innombrables actions positives pour moi. À ce moment,

དེ་ནས་དེས་བསམས་པ་

Alors, il pensa : «

སངས་རྒྱལ་འཛིན་རྟེན་དུ་འཕྱུར་བ་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཐན་པའི་ཕྱིར་འཕྱུར་བར་ཐད་ཀྱིས།

L'apparition d'un Bouddha dans le monde et tout ce qu'il [y fait], c'est uniquement pour le bien des êtres. Donc,

ਸ'ਯ'

décidément,
བདག་གིས་ཀྱང་མེས་པ་ཅན་ལ་པན་པར་བྱ་གོང་མ་ཆག་སྟེན་ནས་
il n'y a pas de doute que je dois aussi faire le bien des êtres. »
དེས་བསམས་པ།
Il pensa : «
བདག་གིས་གདུལ་བར་བྱ་བ་འགའ་ལྟ་ཡོད་དེས་སྟེན་པ་དང་།
Se trouve-t-il quelqu'un qui doit être dompté par moi ? »
དེས་ཡུལ་ཀྱོཾ་ལྷོ་བྱི་
<«གཡང་» «ཡེ» «ཤམ་གི་» «ལི་» ལྷོ་བྱི་ «ལྷར་» ལྷོ་བྱི་ «ཙོ་» ལྷོ་བྱི་ «ཞོལ་» ལྷོ་བྱི་ ཡོད་འདི་ནང་དུ་རྒྱུ་བྱི་ཞེས་པ་རྣམས་ ག་གཡང་ཏེ་ ག་ཡེ་ ག་ཤམ་གི་དང་ ག་ལི་ ག་ལྷོ་དང་ ག་ལྷར་ ག་ལྷོ་བྱི་དང་ ག་ཙོ་ ག་ལྷོ་བྱི་དང་ ག་ཞོལ་ ག་ལྷོ་བྱི་ ཞེས་འཁོད་ཀྱང་གཤམ་དུ་བསྟར་— མཚན་དུ་བཀོད་མེད།> ར་གཞན་པ་འདི་སྟེ་ཐོ་པལ་ཆེར་བདག་གིས་གདུལ་བར་འབྱུང་བ་
<«གཡང་» «ཡེ» «ཤམ་» «ལི་» «ལྷོ་» «ལྷར་» «ཙོ་» «ཞོལ་» ག་ལྷོ་བྱི་ ག་ཞོང་ནས།>
Il vit que la majorité des personnes vivantes à Kauśāmbī seraient
domptées par lui. Ensuite,

Il resta à Rājagr̥ha le temps qu'il voulut, puis il revêtit les habits monastiques et, le bol à aumône à la main, il entama le voyage qui le conduisit au pays de Kauśāmbī. Là, il s'installa dans le jardin du père de famille Ghosila.

ཇི་སྲིད་དགའ་བའི་བར་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གནས་ནས་
 il resta à Rājagṛha tant qu'il voulut et
 དེས་ཤམ་ <«གཡུང་»ཤམས།> ཐབས་དང་ཚོས་གོས་བགོས་ཏེ།
 il revêtit le nivāsana et le cīvara, puis
 ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ནས་
 il prit son bol à aumône et
 དལལ་གྱི་ཤློ་བྲིན་གལ་བ་དེར་རྒྱ་ཞིང་སོང་སྟེ་
 il voyagea et se rendit au pays de Kauśāmbī et
 དེ་མཐར་ <«གཡུང་»ལེ་»ཐར།> གྲིས་རྒྱ་ཞིང་སོང་བ་ལས་
 voyageant et allant [là] progressivement,
 དལལ་གྱི་ཤློ་བྲིན་ཕྱིན་ <«གཡུང་»ལེ་»ཕྱི་> ནས།
 il alla au pays de Kauśāmbī et
 གྱི་ཤློ་བྲིན་ཁྱིམ་བདག་གདངས་ལས་རིག་གི་ཀྱུན་དགའ་རབ་ན་གནས་སོ། །
 à Kauśāmbī, il demeura dans le jardin du père de famille Ghosila.

Dès son arrivée, toute la population de Kauśāmbī sut que Piṇḍolabhāradvāja, le fils du prêtre-conseiller de leur roi devenu un renonçant, puis un honorable moine aux grands mérites était arrivé et s'était installé dans le jardin du père de famille Ghosila.

ཆེ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། མདུན་ན་འདོན་གྱི་བུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་
 Que « cet honorable possède de grands mérites, il est le fils du
 prêtre-conseiller du roi qui s'est retiré du monde »
 བྲགས་སོ། །
 fut connu de tous (lit. fut proclamé).
 དེ་ནས་གྲོ་མྱེ་བྱིན་གནས་པ་འཁྱེ་བོ་མང་པོས་འཕགས་པ་བེན་ལ་བ་ར་རྩྭ་རྩ་ལྷོངས་རྒྱ་ཞིང་ཡུལ་གྲོ་མྱེ་ར་འོངས་ཏེ།
 Ensuite, la population (lit. les gens vivant à) de Kauśāmbī [entendit
 que] « Piṇḍolabhāradvāja a voyagé et il est venu à Kauśāmbī et
 གྲོ་མྱེ་བྱིན་ཁྱེས་བདག་གདངས་ <<གཡུང་>>པོ་>>མདངས།> ལས་རིག་གི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་
 à Kauśāmbī, il demeure dans le jardin du père de famille Ghoṣila »,
 ཐོས་སོ། །
 entendirent-ils.

Alors, les habitants formèrent des groupes et des assemblées qui sortirent de la ville de Kauśāmbī pour aller auprès de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja. Ils se prosternèrent à ses pieds et s'installèrent devant lui pour écouter le Dharma.

ཐོས་ནས་ཀྱང་

L'ayant entendu,

ཚོགས་ནས་ཚོགས་དང་སྡེ་ཚན་ནས་སྡེ་ཚན་དུ་འདུས་ཤིང་ཚོགས་ཏེ་^{<«གཙུང་»ཤི།>}

ils se rassemblèrent et se regroupèrent en groupes (lit. de groupe en groupe) et en assemblées (lit. d'assemblée en assemblée), et

གྲོ་ལྡེ་བྲིན་སྤངས་ནས།

ils sortirent de Kauśāmbī et

ཚོ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བར་རྒྱ་ཇ་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ལྷགས་ནས།

ils allèrent à l'endroit où se trouvait l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et

ཚོ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བར་རྒྱ་ཇ་འེ་རྒྱ་^{<«གཙུང་»ཀྱང་།>} བ་ལ་ཕྱག་འཚུལ་ཏེ་

ils se prosternèrent aux pieds de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et

ཚོས་མཉམ་པའི་བྱིར་མདུན་དུ་འཁོད་དོ། །

s'installèrent devant lui pour écouter le Dharma.

L'honorable Piṇḍolabhāradvāja discerna leurs pensées, leurs tendances habituelles, leurs tempéraments et leurs caractères, puis il leur enseigna ce qui leur correspondait.

དེ་ནས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བར་རྒྱ་ཇ་ས། དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་^{<«གཙུང་»«ཤི་»+ག།>} དང་ཁམས་དང་རང་བཞིན་རྟོགས་ནས་

Alors, l'honorable Piṇḍolabhāradvāja discerna leurs pensées, leurs tendances habituelles, leurs tempéraments (lit. élément) et leurs caractères (lit. la nature) et

དེ་དང་འབྲམ་པའི་ཚུས་བསྟན་ཏེ།

il leur prodigua un enseignement leur (lit. à ceci) correspondant.

Alors,

Parmi toutes les personnes assemblées, certains développèrent le niveau de la chaleur alors qu'ils étaient encore assis sur leurs sièges. Certains celui du sommet, celui de l'acceptation correspondant à la vérité, celui de ce qui est sublime parmi les choses du monde ou encore celui de la concentration méditative de la vision. Certaines personnes manifestèrent le résultat de l'entrée dans le courant, le résultat de celui qui revient une fois ou de celui qui ne revient plus. Certains autres se retirèrent du monde et manifestèrent l'état d'arhat.

གྲོ་ལྡེ་བྲིན་གནས་པའི་སྤྱོད་པའི་^{<«གཙུང་»«ཤི་»ཤི།>} ཚོགས་འདུས་པ་^{<«ཤི་»པའི།>} རྣམས་ཀྱིས་སྟན་དེ་ཉིད་ལ་འཁོད་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྩོ་བར་གྱུར་པ་བསྟན་

དོ་^{<«གཙུང་»«ཤི་»ཤི། ཤི། «ཤི་»«རྣམ་»«ཙོ་»བསྟན་ཏེ།།}

les assemblées, toutes les personnes regroupées qui vivaient à Kauśāmbī, développèrent [le niveau de] la chaleur alors qu'elles étaient encore assises sur les mêmes sièges.

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྤྱོད་པ་དེན་པ་དང་འབྲམ་པའི་བཟོད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུས་ཀྱི་མཚན་དང་མཐོང་བའི་སྟོབས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་དོ། །

Certains autres [développèrent le niveau] du sommet, [d'autres] de l'acceptation correspondant à la vérité, [d'autres] de [ce qui est] sublime [parmi] les choses du monde, [d'autres] la concentration méditative de la vision.

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོད་སྟུང་དུ་བྱས་སོ། །^{<«ཙོ་»+ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོད་སྟུང་དུ་བྱས་སོ།>}

Certains manifestèrent le résultat de l'entrée dans le courant.
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ལན་ཅིག་ བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ། །
 Certains manifestèrent le résultat de celui qui revient une fois.
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ། །
 Certains manifestèrent le résultat de ceux qui ne reviennent plus.
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་ནས་
 Certains se retirèrent du monde et
 དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ། །
 manifestèrent l'état d'arhat.

Certains plantèrent en eux la graine pour devenir des monarques universels. D'autres celle pour devenir des monarques universels établis par la force, pour devenir Indra ou pour devenir Brahmā. Certains autres plantèrent en eux la graine de l'éveil des auditeurs, de l'éveil des bouddhas solitaires ou encore de l'insurpassable éveil complet et parfait. Plus généralement, la majorité des personnes présentes s'engagèrent auprès du Bouddha, s'accordèrent avec le Dharma et intégrèrent la Saṅgha. Par son enseignement, l'honorable moine leur fit atteindre ces résultats et les y établit.

ཁ་ཅིག་ གིས་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་ བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ། །
 བྱུར་མཆན་དུ་བཏོད་མེད། རྒྱལ་པོར་འབྱུར་བའི་ས་ཐོན་བསྐྱེད་དོ། །
 Certains développèrent les graines pour devenir (lit. de) des monarques universels.
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བར་འབྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བརྒྱ་བྱིན་དུ་འབྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཆོངས་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ས་ཐོན་བསྐྱེད་དོ། །
 Certains développèrent les graines pour devenir des monarques universels établis par la force, certains celles pour devenir Indra, certains celles pour devenir Brahmā, certains celles de l'éveil des auditeurs, certains celles de l'éveil des bouddhas par soi, certains celles de l'insurpassable éveil complet et parfait.
 འཁོར་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཡལ་ཆེར་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་གཞོལ་
 La majorité des personnes parmi cet entourage s'engagèrent (lit. descendirent) auprès du Bouddha,
 ཆོས་ལ་འབབ་ བྱུང་། །
 s'accordèrent (lit. tomber [d'accord avec]) avec le Dharma,
 དགེ་འདུན་ལ་བབ་པར་བྱས་ཏེ་
 intégrèrent (lit. être tombé [d'accord avec]) la Saṅgha. Il les fit [atteindre ceci] et
 བཏོད་དོ། །
 les y établit.

Alors, ayant vu les vérités, les personnes présentes se levèrent toutes de leurs sièges, replièrent leur vêtement supérieur sur une épaule et le laissèrent retomber devant eux. Ils joignirent les mains et s'inclinèrent en direction de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja. « Grâce à vous, être sublime, lui dirent-ils, nous sommes maintenant libérés des mondes infernaux, de celui des animaux et de celui des esprits affamés. Grâce à vous, nous marchons parmi les dieux et les hommes. L'océan de sang et de larmes est asséché.

Nous avons dépassé le col des ossements. Nous avons jeté et dispersé les émotions perturbatrices qui nous suivent depuis des temps sans commencement. Être sublime, tant que nous serons en vie, veuillez accepter de notre part la nourriture, les vêtements, les couvertures, les sièges, les médicaments et les fournitures médicales dont vous aurez besoin, dirent-ils.

— Je dois aussi aider d'autres personnes, laissez-moi donc partir », leur répondit-il.

དེ་དག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ནས་

Après qu'ils aient vu les vérités,

སྟོན་ལས་ལངས་དྲི་

ils se levèrent de leurs sièges et

སྒྲ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས།

ils [replièrent] leur vêtement supérieur sur une épaule et le

laissèrent retomber [devant eux] et

ཆོ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྒྱ་ཚ་ག་ལ་བ་དེ་^{<«པེ་»རྒྱ>} འོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་དེ།

joignirent les mains et s'inclinèrent en direction de l'honorable
Piṇḍolabhāradvāja et

ཆོ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྒྱ་ཚ་ལ་འདི་སྒྲ་དེས་སྦས་སོ། །

dirent ceci à l'honorable Piṇḍolabhāradvāja : «

འཕགས་པ་ལས་^{<«ཞོས་»ལ>} བཞེན་དྲི་

Grâce à [l'être] sublime,

བདག་ཅག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དགས་^{<«ཞོས་»དུགས། མོད་འདི་ནི་རྒྱ་དུ་ཡི་དགས་དང་ལ་དགས་སོགས་ཀྱི་དགས་ཞེས་པ་རྣམས་ རྒྱ་ལ་དུགས་ཞེས་འཁོད་ཀྱང་གཤམ་དུ་བསྦྱར་མཆན་དུ་བཤོད་}

མེད།[>] རྣམས་ལས་བཏོན་ནས།

nous sommes extraits des êtres des enfers, des animaux et des esprits affamés et

ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གོམ་པ་^{<«གཡུང་»བར། «པེ་»པར།>} འདོར་དུ་བཅུག་སྟེ།

vous (lit. on) nous avez fait marcher chez les dieux et les hommes et

ཁྲག་དང་མཆི་མའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྦྲས་^{<«གཡུང་»«པེ་»«ཞོས་»བསྦས་ས།>} །

l'océan de sang et de larmes est asséché.

རུས་པའི་ལ་ནི་བསྐྱལ།

Nous avons dépassé le col des ossements.

ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་^{<«གཡུང་»པའི་ལས།>} ཐོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་མོར་དྲི་བསལ་དྲོ། །

Ces émotions perturbatrices auxquelles nous étions habitués depuis
[des temps] sans commencement sont jetées [au loin] et sont
dissipées.

འཕགས་པ་

[Être] sublime,

བདག་ཅག་ཇི་སྲིད་འཆོད་བར་དུ་བདག་ཅག་ལས་ཞལ་ཐས་དང་ན་བཟའ་དང་གཟེམས་ཆ་དང་གདན་དང་སྦྱན་གསོས་དང་སྦྱན་ཟོང་རྣམས་བཞེས་པར་ཅི་གནང་
ཞེས་

tant que nous serons en vie, veuillez accepter de notre part la
nourriture, les vêtements, les couvertures, les sièges, les
médicaments et les fournitures médicales »,

བུས་སོ། །

dirent-ils.

ཆོ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྒྱ་ཚ་སྦས་པ།

L'honorable Piṇḍolabhāradvāja dit : «

གྲོགས་པོ་དག་གཞན་དག་ལ་ཡང་^{<«གཡུང་»«པེ་»ཡང་>} བན་གདགས་^{<«ལྷི་»«སྦྱར་»«ཙཱ་»ལ།>} དགོས་ཀྱིས་

Je dois aussi aider d'autres [personnes], donc

མོང་^{<«ཙཱ་»ཀྱིས་མོངས། «ཞོས་»ཀྱི་མོང་>} ཞིག །

laissez-moi partir (lit. lâchez-moi). »

དེ་ནས་ཀློ་ལྷོ་ལྷོ་ན་གནས་པའི་སྤྱོ་པོའི་^{«ལུང་»ལྷོ་}ཚོགས་རྣམས། ཚོ་དང་ལྷན་པ་པོ་རྣམས་ལ་བ་རྩ་ཇེས་སྤྲུལ་པ་ལ་མཛོན་པར་བསྟོན་དེ་
 Ensuite, les assemblées de personnes vivant à Kauśāmbī louèrent les
 propos de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et
 ཇེས་སྤྲུལ་པར་ནས།
 s'en réjouirent et
 ཚོ་དང་ལྷན་པ་པོ་རྣམས་ཇེས་ཀླད་པ་ལ་མགོ་བོས་^{«ལུང་»ལྷོ་ལྷོ་སྤྲུལ་པའི་ལྷོ་}ཕྱག་འཆའ་ཏེ་
 ils se prosternèrent aux pieds de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja en
 touchant ses pieds de leurs têtes et
 རྟོང་རྟོང་།
 s'en allèrent.

དེ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེ་དག་རྒྱས་རྒྱས་སུ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་བཟོ་ལ་བར་རྒྱ་ཇའི་ཐད་དུ་འདོད་། «ཏཱ་ཀཱོ།» ཞིང་
 Ensuite, ceux qui avaient vu les vérités venaient auprès de
 l'honorable Piṇḍolabhāradvāja régulièrement et
 ཆོས་ཉན་ཏོ་ «ཀུམ་པོ།» །།
 écoutaient le Dharma.
 དེ་ནས་ཁྱི་ཞིག་ན་ཀོ་ལྷོ་ལྷོ་ན་གནས་པའི་ཆོག་ས་ནས་ཆོག་ས་དང་འདུས་པ་ནས་འདུས་པའི་སྒྲེ་བོའི་ཆོག་ས་རྣམས། འདུས་ཤིང་ཆོག་ས་ཏེ་
 Ensuite, plus tard, les personnes vivant à Kauśāmbī s'assemblèrent et
 se regroupèrent en assemblées et en regroupements et
 འདོད་། «ཀུམ་པོ་» «ལོ་» «པོ་» «རྒྱ་» «ཏོ་» དང་། «ཞོས་» འདད་།» བར་ཁྱེད་ལ།
 se mirent en chemin. Alors,

བད་སའི་རྒྱལ་པོ་ ^{<«ཙྰ»་ལོ་} འཆར་ཀ་ཡང་དཔུང་གི་ཚྭ་གས་ཡན་ལག་བཞི་ལོ་བསྟོན་ ^{<«ཀུང་»་ཏྲོ་བསྟོན་། «ལི་»་ལོ་«ལྷར་»་ཙྰ་«ཙྰ་»་གོ་བསྟོན་།} ནས་
 Udayin, le roi de Vatsa, apprêta les quatre parties de son armée et
 རི་དགས་ཤོར་དུ་ ^{<«ལི་»་ཤོར་བུ། «ཙྰ་»་གཤོར་དུ། «ཙྰ་»་གཤོར་དུ།} རོང་བ་དང་།
 partait à la chasse. À ce moment,
 བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀས། ཀློ་བློ་ན་གནས་པའི་སྤྱོ་བོའི་ཚྭ་གས་རྩ་སས། ཁྱིམ་བདག་ག་དངས་ལས་རིག་གི་ ^{<«ལི་»་«ལྷར་»་ཙྰ་། «ཙྰ་»་གིས།} གུན་དགའ་ར་བར་འདོང་།
 <«ཀུང་»་ལོ་དོ། | <«ཀུང་»་རྟེ།>
 Udayin, le roi de Vatsa, vit que les assemblées d'habitants de
 Kauśāmbī allaient au jardin du père de famille Ghosila.

མཐོང་ནས་ཀྱང་

L'ayant vu,

སློན་པོ་རྣམས་ལ་དྲིས་པ།

il demanda aux ministres : «

ཡུལ་མི་འདི་དག་གར་འདོང་

Où vont ces sujets (lit. personnes du pays) ? »

སློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་པ།

les ministres lui répondirent : «

ལྷ་

Deva,

མདུན་ <«གཡང་»འདུན།> ན་འདོན་གྱི་བུ་པོ་རྩོལ་བ་རྒྱ་ཇ་ཞེས་བགྱི་བ་ཞིག་མཆིས་པ་དེས་བྱིས་དང་ཅོད་པ་ན་མ་མཆིས་པ་འི་རྒྱལ་སྤྱིད་བོར་ནས་

il se trouve un fils du prêtre-conseiller royal nommé Piṇḍola-bhāradvāja qui a délaissé la vie de famille (lit. la maison) et [la charge de] régner sans la couronne et

རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ།

qui s'est retiré du monde. Et

དེ་ལྗོངས་རྒྱ་ཞིང་མཆིས་པ་ལས་

alors qu'il voyageait (lit. qu'il se trouvait à parcourir les campagnes),

ཀོ་ལྡོ་བློར་མཆིས་ནས།

il arriva (lit. se trouva) à Kauśāmbī et

ཀོ་ལྡོ་བློན་བྱིས་བདག་གདངས་ལས་རིག་གི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་ན་གནས་ཏེ།

à Kauśāmbī, il s'établit dans le jardin du père de famille Ghoṣila.

འདི་དག་ནི་དེ་ལ་བཟུ་བའི་སྤྱད་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ།

Ces [personnes] sont [en route] pour lui rendre visite. »

— Il est quelqu'un que je porte dans mon cœur depuis longtemps, répondit aussitôt le roi. Quelqu'un que j'apprécie, que je considère comme un précepteur et qui habite mes pensées. Moi aussi, je veux le voir et lui rendre hommage. » Quand le roi entra dans le jardin du père de famille Ghoṣila, non seulement l'Ancien ne le reçut pas, mais il ne se leva même pas de son siège. Sur le champ, le roi fut enserré tout entier par une colère intense. Néanmoins, il rendit hommage à l'Ancien et s'en alla aussitôt.

དེ་ནས་དེ་ <«གཡང་»ལི་»འེ་»ལྗོངས་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པོས་སྒྲུས་པ།

Juste après qu'il ait entendu ceci, le roi dit : «

དེ་ནི་ངའི་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྤྱིད་དུ་སྒྱག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མ་ཁན་པོ་དང་བླན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་ <«ཞོལ་»གྱི།>

Lui, depuis longtemps il est [quelqu'un que] je porte dans mon cœur (lit. il m'est agréable), [que] je apprécie, [qui est] un précepteur [pour moi] et qui est [quelqu'un] à qui je pense. De ce fait,

ང་ཡང་དེ་ལ་བཟུ་བ་དང་། བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཞེས་

Moi aussi, je vais aller le voir et lui rendre hommage »,

བྱས་ནས།

dit-il. Puis,

བྱིས་བདག་གདངས་ལས་ <«ཞོལ་»ནས།> རིག་གི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་གལ་བ་ <«གཡང་»ལ།> དེར་སོང་བ་དང་།

il alla à l'endroit où se trouve le jardin du père de famille Ghoṣila et

གནས་བརྟན་དེས་རྒྱལ་པོ་བསུ་ཡང་མ་བསུ་ <«ཞོལ་»བསུས།>

l'Ancien ne reçut pas le roi (lit. même le recevoir, il ne le reçut pas),

ལངས་ཀྱང་མ་ལངས་སོ། །

et ne se leva même pas (lit. même se lever, il ne se leva pas).

དེ་ནས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་ཀླུ་ལ་པོ་ཁྱོ་བའི་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་ཆེན་པོས་ནོན་ཏེ།

Alors, en voyant ceci, le roi donna naissance à une émotion (lit. ce qui enserme entièrement) de colère intense. Alors,

ཁྱོས་ནས་

S'étant mis en colère,

གནས་བརྟན་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱས་ཏེ་

il rendit hommage à l'Ancien et

སོང་ངོ། །

s'en alla.

Le roi fulminait : « Regardez donc ce Piṇḍolabhāradvāja ! Ce fils du prêtre-conseiller qui s'est retiré du monde et qui vit dans mon pays, il m'a vu, mais n'a pas daigné me recevoir ! Il ne s'est même pas levé devant moi ! » Les ministres hostiles à l'honorable moine ajoutèrent : « Dieu parmi les hommes, il est inadmissible qu'il ne se lève pas devant vous et qu'il ne vous reçoive pas », rajoutant à la contrariété du roi et intensifiant sa fureur.

དེ་ནས་དེས་ <«གཡུང་» «པེ་» རྟེན> ཁྱོན་པོ་ནམས་ལ་སྒྲུས་པ།

Ensuite, il dit aux ministres : «

ཁྱེད་ཀྱིས་ངའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་པོ་རྣམས་ལ་བ་རྒྱ་ཇ་འདི་ལ་ཁྱོས་དང་།

Regardez donc ce Piṇḍolabhāradvāja, le fils du prêtre-conseiller qui s'est retiré du monde et qui vit dans le pays.

ཁོས་ང་མཐོང་ན་བསུ་ཡང་མ་བསུ་ <«ཁྱོས་» བསུ་པ།>

Il m'a vu et ne m'a même pas reçu (lit. même me recevoir, il ne m'a pas reçu),

ལངས་ཀྱང་མ་ལངས་སོ་ཞེས་

ne s'est même pas levé non plus (lit. même se lever, il ne s'est pas levé) »,

བྱས་སོ། །

dit-il.

དེ་ནས་ཁྱོན་པོ་སྤང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ།

Ensuite, les ministres hostiles [à lui] dirent : «

ལྷ་

Deva,

འདི་ལྷར་མཐོང་བ་ <«གཡུང་» «པེ་» བ།> བཞིན་དུ་མ་བསུ་བ་ <«ཁྱོས་» བསུ་པ།> དང་མ་ལངས་པ་འདི་ནི་དེས་འཆོས་པར་བགྱིས་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་

ainsi, ne pas vous recevoir et ne pas se lever alors qu'il vous avait vu n'est pas un comportement (lit. une action) approprié »,

བྱས་ནས།

dirent-il. Puis,

དེ་དག་གིས་ཀླུ་ལ་པོ་དེ་ལྷག་པར་སྤྱིང་ན་བར་བྱས་ཏེ།

ils firent que le roi se sentit plus encore touché (lit. avoir mal au cœur) et

གཞི་ <«གཡུང་» བཞི།> དེས་ཀླུ་ལ་པོ་དེ་ལྷག་པར་ཡང་མི་དགའ་བར་གྱུར་ནས།

à cause de cela (lit. cette base), le roi devint encore plus de mauvaise humeur et

De retour de la chasse, les quatre parties de son armée à sa suite, le roi passa à proximité du monastère et décida d'y retourner. Il se dit que si l'Ancien le voyait mais ne le recevait pas et ne daignait pas se lever, il lui couperait la tête et la jetterait dans la poussière. Il se dirigea alors vers le jardin du père de famille Ghoṣila.

དེ་ཁྱོས་ཏི་
il se mit en colère et
དཔུང་གི་ཚོགས་དེ་དག་དང་རི་དགས་ཤོར་ <«ཞལ་»ལོ་> དུ་སོང་ནས་
il s'en fut à la chasse avec les plusieurs parties de son armée et
ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ <«ལི་»«ལྷ་»«ཙོ་»ཏི་>
il revint et
གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འདབ་ཏུ་ <«གཡུང་»«ཤེ་»མའདབ་དུ། «ལི་»«ལྷ་»«ཙོ་»«ལྷ་»འདབ་དུ། «ཞལ་»འདབས་སྟེ།> སོང་ནས་
il passa près de ce même vihāra et
བསམས་པ།
il pensa : «
ང་དག་སྤོང་དེ་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སོང་ལ།
Je retournerai voir ce moine. Alors,
གལ་ཏི་དེས་ང་མཐོང་ན་ <«ལྷ་»ནས།> བསུ་ཡང་མི་བསུ་
s'il me voit mais ne me reçoit pas,
ལྷང་ཡང་མི་ལྷང་བར་ <«གཡུང་»«ཤེ་»ལ།> ལྷར་ན་ནི།
[s']il ne se lève pas non plus,
དེ་མགོ་བོ་བཅད་དེ་
je couperai sa tête et
དོར་ <«གཡུང་»«ཤེ་»ཙོ། «ལི་»«ལྷ་»«ཙོ་»«ལྷ་»ཙོ།> རྩམ་ཏུ་
je la jetterai »,
བསམས་ནས།
pensa-t-il. Puis,
དེ་ཁྱིམ་བདག་གདངས་ལས་རིག་གི་ཀླན་དགའ་ར་བར་ཡང་སོང་ངོ་།
il alla à nouveau au jardin du père de famille Ghoṣila.

L'honorable Piṇḍolabhāradvāja fut informé qu'Udayin, le roi de Vatsa, revenait pour le voir. Se demandant pourquoi, il vit les pensées malveillantes qui l'habitaient : « Si ce moine ne me reçoit pas, s'il ne daigne pas se lever, je lui trancherai la tête d'un coup et je la jetterai par terre. » Alors, ayant vu par l'esprit les pensées du roi, l'Ancien sortit de sa concentration méditative et reçut le roi en faisant six pas dans sa direction. À ce moment précis, la lumière que le corps du roi émettait disparut et le sol se fendit devant lui.

དེ་ནས་ <«གཡུང་»དེས།> ཚོ་དང་ལྷན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་བྱ་ <«གཡུང་»ལ།> སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀྱང་བདག་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་ཡང་འོངས་སོ་ཞེས་
Ensuite, l'honorable Piṇḍolabhāradvāja, qu'Udayin, le roi de Vatsa
revenait pour le voir,
ཐོས་སོ།།
il l'entendit [dire].
དེ་ནས་ <«གཡུང་»«ཤེ་»—དེ་ནས།> ཐོས་མ་ཐག་དུ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་བདག་ལ་ལྷར་ <«ཞལ་»ལོ་ལ།> འོང་སྟམ་དུ་
Au moment où il l'eut entendu, « Pourquoi le roi revient-il me
voir ? »
བསམས་པ་དང་།
pensa-t-il. Alors,

དེས་གལ་ཏེ་དགེ་སློང་འདི་བདག་བསུ་བར་ཡང་མི་བྱེད་
 que celui-ci [pensait] « si ce moine ne me reçoit pas,
 ལྷང་བར་ཡང་ <«གཡུང་»མི་བྱེད་ལྷང་བར་> མི་བྱེད་པར་གྱུར་ན།
 [s']il ne se lève pas non plus,
 འདིའི་མགོ་ <«ཐེ་»+གོ་> ལྷན་པོར་བཅད་དེ་
 je vais lui couper la tête d'un coup et
 ས་ལ་དོར་རྩམ་དུ་
 je la jetterai par terre »,
 ལྷང་ <«གཡུང་»ལྷང་། «མི་»ལྷང་།> བའི་སེམས་ཀྱིས་འོངས་པར་དེས་མཐོང་སྟེ།
 qu'il venait avec ces pensées malveillantes, il le vit. Puis,
 དེས་རྒྱལ་པོ་དེའི་བསམ་པ་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་ནས།
 après avoir vu par l'esprit les pensées du roi,
 ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་
 il se leva de sa concentration méditative et
 གོམ་པ་རྒྱག་བོར་ནས་བསུ་བ་དང་།
 il le reçut en faisant six pas. Ensuite,
 བསུ་བའི་མཛད་ལ་རྒྱལ་པོ་དེའི་ལུས་ལས་འོད་འབྱུང་བ་དེ་མཛད་པར་གྱུར་ཏེ་
 au moment où il l'eut reçu, la lumière que le corps du roi émettait
 disparut et
 ས་ཡང་གས་སོ། །
 le sol se fendit.

La panique l'envahit tandis qu'il voyait l'étendue des pouvoirs surnaturels de
 l'honorable moine. Il comprit que sa lumière avait disparue et que le sol s'était ouvert
 parce qu'il approchait avec ces pensées malveillantes. Il alla auprès de l'honorable
 Piṇḍolabhāradvāja, se prosterna à ses pieds et dit :
 « Être sublime, je suis un ignare puéril. Veuillez pardonner mon erreur stupide et
 ignorante.

དེ་ནས་དེ་མཐོང་མ་ཐག་དུ་རྒྱལ་པོ་དེ་ <«གཡུང་»«མི་»«ཐེ་»«སླར་»«ཙོ་»«ལོལ་»-དེ་> རྒྱག་ནས།
 Ensuite, dès qu'il eut vu ceci, le roi prit peur et
 དགེ་སློང་འདི་ནི་རྩ་འཕུལ་ཆེ་བ་དང་མཐུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ།
 « Ce moine [possède] de grands pouvoirs surnaturels et ses pouvoirs
 sont grands :
 བདག་འདི་ལ་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སོང་བ་ལས་
 je marchais avec des pensées (lit. un esprit) malveillantes et de ce
 fait,
 འདིའི་མཐུས་བདག་གི་འོད་མཛད་པར་གྱུར་ལ་
 sa puissance a fait disparaître ma lumière et
 ས་ཡང་གས་པར་གྱུར་ཏེ་སྩམ་དུ་
 le sol s'est aussi fendu »,
 རིག་ནས།
 comprit-il. Puis,
 ཆོ་དང་ལྷན་པ་པི་རྩོ་ལ་བར་རྩྭ་ངོ་ <«གཡུང་»ལོ་> གལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་
 il se rendit à l'endroit où se trouvait l'honorable Piṇḍolabhāradvāja
 et
 ཀླང་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་ནས་
 se prosterna à ses pieds et
 རྒྱས་པ།

dit : «

འཕགས་པ་བདག་གིས་པ་སྤོངས་པ་མི་གསལ་བ་མི་མཁས་པ་འི་ཚོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ།

[Être] sublime, je suis un ignare puéril. Veuillez pardonner mon erreur stupide et ignorante. »

— Grand roi, dit l'Ancien, je vous pardonne volontiers, mais demandez donc pardon à votre propre esprit.

— Vénérable, demanda le roi affolé, risquerais-je d'être détrôné ou de mourir ?

— Grand roi, n'ayez pas peur, répondit l'honorable. N'ayez pas peur. Vous ne serez pas détrôné et vous ne risquez pas non plus de mourir. Pourtant, grand roi, j'ai dû faire six pas vers vous pour vous recevoir, vous perdrez donc le pouvoir pendant six mois, mais vous le reprendrez après. Grand roi, que votre cœur s'emplisse de joie à ma pensée. Dès lors, vous ne menacerez plus de tomber dans cette crevasse et votre halo lumineux réapparaîtra. » Entendant ceci, le roi emplît son cœur de joie à la pensée de l'Ancien. Son halo lumineux réapparut aussitôt et la crevasse se referma. La joie du roi s'intensifia. Il se prosterna devant l'Ancien en lui touchant les pieds de sa tête et prit congé de lui.

གནས་བརྟན་གྱིས་སྤྲུལ་པ།

L'Ancien dit : «

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

ངས་ནི་བཟོད་

<«ལི་»«རྩར་»«ཙོ་»+ག> མོད་གྱི་

moi, je vous pardonne, mais

རང་གི་སེམས་ལ་བཟོད་

<«གཡང་»«ཤེ་»གཟོད།> པ་གསོལ་ཅིག་ཅེས་

demandez pardon à votre propre esprit »,

བྱས་སོ། །

dit-il.

རྒྱལ་པོས་སྤྲུལ་པ།

Le roi dit : «

བརྟན་པ་

Vénérable,

བདག་རྒྱལ་སྤོངས་ལས་ཉམས་པ་

<«ཤེ་»—ག>

འཕ་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་ལགས་གྲང་

<«གཡང་»«ཤེ་»རང།>།

risquerais-je de déchoir du [rang] de roi ou d'avoir un obstacle à ma vie ? »

གནས་བརྟན་གྱིས་སྤྲུལ་པ།

L'Ancien dit : «

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

སྐྲག་ཤིག་

n'ayez pas peur.

སྐྲག་ཤིག་

<«ལི་»«རྩར་»«ཙོ་»«ནོལ་»—སྐྲག་ཤིག> །

N'ayez pas peur.

ཁྱོད་རྒྱལ་སྤོངས་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་

Vous ne serez pas déchu du [rang] de roi, et

སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

vous n'aurez pas d'obstacle à votre vie non plus.

ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་

ceci étant,

བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་གོམ་པ་རྩལ་བསྟ་བ་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བར་དུ་ཀླུ་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་རྟེ།

puisque j'ai dû vous recevoir en faisant six pas vers vous, vous perdrez (lit. sera éclaté) le pouvoir pendant six mois. Puis,

ཀླུ་པོ་སྟོན་པར་

<«གཡུང་»དཔལ། «པོ་»དཔལ།>

quand six mois seront passés,

ཕྱིར་ཡང་ཀླུ་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།

vous obtiendrez à nouveau le pouvoir.

ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

གཞན་ཡང་བདག་ལ་སེམས་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་དང་།

<«གཡུང་»སང།>

par ailleurs, que votre cœur s'emplisse de joie à ma pensée.

སེམས་དགའ་བར་བྱས་མ་ཐག་པ་དེས་ན་ཁྱོད་སའི་འོག་དུ་རྩལ་པར་སེ་འགྱུར་ལ།

Dès que votre cœur s'emplira de joie à ma pensée, vous ne tomberez plus sous la terre et

ཁྱོད་ཀྱི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་སྤར་

<«གཡུང་»«པོ་»+ཡང།>

votre halo lumineux réapparaîtra. »

དེ་ནས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་ཀླུ་པོ་སེམས་དགའ་བར་བསྐྱེད་དེ་

<«གཡུང་»བརྒྱུན། «པོ་»བརྒྱུད་དེ།>

Ensuite, dès qu'il eut entendu ceci, le roi emplît son cœur de joie à la pensée de l'Ancien et

སེམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་མེད་ལ་དེའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་སྤར་བྱུང་ལ།

<«གཡུང་»«པོ་»«པོ་»«སྤར་»«འོད་»«ཞོལ་»—ལ།>

au moment où il eut emplî son cœur de joie, son halo lumineux réapparut et

ས་གསལ་པ་ཡང་སྤར་འབྱོར་བར་གྱུར་རྟེ།།

la crevasse (lit. le sol fendu) se referma (lit. recolla).

དེ་ནས་ཀླུ་པོ་དེ་གནས་བརྟན་ལ་ལྷག་པར་ཡང་དགའ་བར་གྱུར་རྟེ།།

<«གཡུང་»«པོ་»འགྱུར་རོ།།>

Ensuite, la joie qui emplissait le cœur du roi augmenta.

དགའ་བར་གྱུར་ནས་

Empli de joie,

གནས་བརྟན་གྱི་ཀླུང་པ་ལ་ས་གོ་བོས་ཕྱག་འཛུལ་རྟེ་

il se prosterna devant l'Ancien en touchant ses pieds de sa tête et

གནས་བརྟན་

<«གཡུང་»—བརྟན།>

il partit de devant l'Ancien.

Une autre fois, Udayin, le roi de Vatsa, apprêta les quatre parties de son armée et partit à la chasse. À un moment donné, une proie retint son attention. Il s'élança à sa poursuite tandis que son armée continuait de son côté. Le roi se retrouva seul, se perdit dans la campagne. Il alla dans un enclos de vaches où personne ne le reconnut. Lui ne reconnut personne non plus. Alors il perdit la tête et resta dans cet enclos pendant six mois.

དེ་ནས་ཕྱི་ཞིག་ན་བད་སའི་ཀླུ་པོ་འཆར་ཀས་

<«པོ་»གས།>

ཡང་དབྱང་གི་ཚྲིགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་

<«གཡུང་»«པོ་»«པོ་»«སྤར་»«འོད་»«ཞོལ་»—ལ།>

མོ་བསྐྱོན་རྟེ་

མོ་བསྐྱོན་རྟེ་

<«ཞོལ་»བཞོན།>

དུ་སོང་བ་དང་།

partito à la chasse. À ce moment,
 དེ་རི་དགས་ཀྱིས་ <«ཙ»«ཞལ་»གྱི> མིག་སྒྲུངས་ཏེ་
 une proie (lit. un animal) retint son attention (lit. prit son œil)
 et
 སོང་ནས་
 il le suivit et
 དཔུང་གི་ཚོགས་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སོང་
 de leur côté, les parties de son armée allèrent dans une direction ;
 རྒྱལ་པོ་ཡང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སོང་སྟེ།
 de son côté, le roi partit dans une direction et
 དེ་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་བྲལ་ནས་
 il fut séparé des parties de son armée et
 འགྲོག་འཚེལ་ <«ལེ་»«ཙོ་»«ལུ་»«ཚོགས་»གྱི>
 il se perdit dans la campagne et
 བ་ལང་གི་ལྷ་ས་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་
 il alla dans un enclos de vaches et
 དེ་དེར་སྤྱུ་སྒྱུ་ཁྱུ་ལོ་མ་ཤེས་ལ་
 là, personne ne le reconnut, et
 དེས་ཀྱང་སྤྱ་ཡང་ངོ་མི་ཤེས་ཏེ།
 lui ne reconnut personne non plus, et
 དེ་ཚུལ་ནས་
 il perdit la tête et
 དེ་ཆེ་བ་རྒྱག་གི་བར་དུ་བ་ལང་གི་ལྷ་ས་དེ་ཉིད་ན་འདུག་གོ། །
 il resta dans cet enclos de vache pendant six mois.

Le prince, les ministres et la cour, qui avaient perdu leur roi, l'avaient recherché en vain, avant de rentrer au palais. Chacun pensait, interdit : « Nous ne l'avons pas retrouvé. Qu'allons-nous faire ? Où pourrions-nous aller ? » Personne ne parlait plus. La vie du palais était en suspens.

དེ་ནས་དེ་བུ་དང་སློན་པོ་དང་ཞམ་རིང་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅའ་བ་ལས་
 De leur côté (lit. ensuite), son fils, ses ministres et son entourage
 མ་ཆེད་ནས་
 ne l'avaient pas retrouvé. Alors,
 སྤར་རྒྱལ་པོ་འི་ཕ་བྱ་འོང་ <«གཡུང་»«ལེ་»དོད་> སྟེ།
 ils étaient retournés au palais royal et
 བདག་ཅག་གིས་ <«གཡུང་»«ལེ་»གྱི> མ་ཆེད་ན་
 « Si nous ne l'avons pas retrouvé,
 ཇི་ལྟར་བྱ།
 comment ferons-nous ?
 གར་སོང་ཞིག་ <«ལེ་»«སྤར་»གྱི> གྲ་ <«གཡུང་»«ལེ་»-གྱི> སྤུང་ནས་
 Où pourrions-nous aller ? » pensèrent-ils. Puis,
 ཁ་ཕྱོག་སྟེ་
 ils se turent et
 འཁོད་དོ། །
 restèrent.

དེནས་སྐྱབ་བྱག་ལོན་པ་དང་རྒྱལ་པོ་དེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ནས་
 Ensuite, quand les six mois furent passés, le roi fut vu par
 quelqu'un (lit. un autre) et
 རོཤས་ཏེ་
 il le reconnut et
 ལྟ་
 « Deva,
 རྒྱུད་གཤམས་གཤེགས་ཏེ་
 d'où êtes-vous venu pour
 འདིར་བྱོན་ཅེས་
 arriver ici ? »
 རིས་སོ།
 demanda-t-il.
 རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་སེམས་རྟས་
 <« རྟོལ་ » བརྟམ། > རྟས་
 Le roi recouvra ses esprits et
 དེས་བལང་རྩི་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲུར་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་
 <« གཡུང་ » བརྟན། > རོ།
 il raconta au vacher tout ce qu'il s'était passé.
 བལང་རྩིས་སྟུས་པ།
 Le vacher dit : «
 ལྟ་
 Deva,
 ལྷགས་རྩོན་
 <« ལྷར་ » « རྟོལ་ » རྩོན། > ལ་
 reprenez courage et
 རྩོལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དུ་གསོལ་དང་
 <« གཡུང་ » « ལི་ » « ལེ་ » « ལྷར་ » « རྩོ་ » « རྟོལ་ » ིད། > |
 réjouissez-vous grandement.
 བདག་གིས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་པོ་བླང་དུ་བསྐྱལ་ལོ་ཞེས་
 Je vous conduirai à votre palais »,
 རྟུས་ནས།
 dit-il. Puis,
 བལང་རྩི་དེས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཁྱིད་དེ།
 le vacher guida le roi et
 ཀློག་ལྷོ་ལྷོ་ལྷགས་སུ་ཆས་
 <« ལེ་ » ཆེས། > སོ།
 ils partirent en direction de Kauśāmbī.

མོའོ་པོ་འི་གཤམ་། <«གཤམ་»>«པོ་»འི་གཤམ་། བའི་མུན་འཛིན་གྱི་ཕུ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་རྒྱ་བ་དུག་ལོན་པ་དང་།

Après que six mois soient passés, le ministre nommé Fils de
 Détenteur-de-l'Obscurité-de-la-Logique

ཡིད་ལ་བློ་ཏེ་
 se souvint et
 རྒྱལ་པོ་དེ་གར་ <«ཙ»གད།> གཤེགས་ཞིག་གུ་
 « Où pourrait être parti le roi ?
 བདག་ཅག་གིས་བཅའ་དགོས་སོ། །
 Nous devons le chercher.
 གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་གསོན་ <«གཡང་»གསོལ།> ཕོར་ཆེད་ན་ནི་
 Si nous le retrouvons en vie,
 དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་མཛད་པར་བདད་དོ། །
 il continuera à être (lit. faire) roi.
 དེ་མ་ཡིན་ཏེ་
 Si ce n'était pas le cas,
 རྣམས་པར་གྱུར་ན་ནི་
 si [l'honorable] s'était trompé,
 སྐས་ <«གཡང་»«ལི་»«ལེ་»«རྒྱར་»«ཙོ་»«ཞོལ་»—སྐས།> རྒྱལ་མི་དེ་གི་དབང་ཕྱུག་ལ་དབང་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ་སྐྱེས་དུ་
 nous inciterons le prince à s'approprier [l'état] de seigneur du
 royaume »,
 བསམས་ནས།
 pensa-t-il. Puis,

Il apprêta les quatre parties de l'armée et lança les recherches dans les villages, les bourgs, les villes, les provinces et les châteaux. Fils de Détenteur-de-l'Obscurité-de-la-Logique vit le roi Udayin arriver au loin. Submergé de joie, il alla à son encounter. Il s'enquit de sa santé et de ce qui lui était arrivé. Le roi lui raconta ses aventures. Le ministre remarqua que tout s'était exactement passé comme l'avait prédit le sublime Piṇḍolabhāradvāja. S'en rendant compte à son tour, le roi ressentit plus de joie encore à l'égard de l'Ancien. Il décida d'aller lui rendre hommage avant de faire son entrée dans la capitale.

དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་གོ་བསྐྱོན་ཏེ།
 il apprêta les quatre parties de l'armée et
 གྲོང་དང་། གྲོང་རྫོང་དང་ <«གཡང་»«ལི་»«ལེ་»«རྒྱར་»«ཙོ་»«ཞོལ་»ཏེ།> ། གྲོང་ཁྱེར་དང་། ཕུལ་འཁོར་དང་ <«གཡང་»«ལི་»«ལེ་»«རྒྱར་»«ཙོ་»—དང་།> ། རྒྱལ་པོ་འདི་ཕོ་བླང་དག་ཏུ་
 ཚོལ་དུ་དོང་བ་ལས།
 il partit à sa recherche dans les villages, les bourgs, les villes,
 les provinces et les châteaux, et
 རྒྱལ་པོ་འདི་གིས་ཕུན་འཛིན་གྱི་བྱས་བདེ་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀ་ཐག་རིང་ཕོ་ནས་འོང་བ་མཐོང་དོ། །
 le ministre nommé Fils de Détenteur-de-l'Obscurité-de-la-Logique vit
 Udayin, le roi de Vatsa, qui arrivait au loin.
 མཐོང་ནས་གྲུང་
 L'ayant vu,
 དགའ་ཆེས་ཏེ།
 il fut extrêmement (lit. de trop) content et
 བདེ་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀ་གལ་བ་དེར་སོང་ནས་
 il alla à l'endroit où était Udayin, le roi de Vatsa, et
 སྐྱེན་གསོལ་ཏེ། <«གཡང་»«ལི་»«ལེ་»«རྒྱར་»«ཙོ་»ཏེ།> །
 s'enquit de sa santé et
 ལྟོ་
 « Deva,

s'assit devant lui pour écouter le Dharma.

L'Ancien lui enseigna ce qui lui correspondait. Ensuite, Udayin, le roi de Vatsa, comprit que le discours de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja était terminé. Il se leva de son siège, replia son vêtement supérieur sur une épaule, le laissa retomber devant lui, joignit les mains, s'inclinant en direction de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja. « Être sublime, dit-il, accepteriez-vous de venir avec la saṅgha des moines prendre votre repas chez moi pendant sept jours ? » L'honorable moine accepta par son silence. Voyant sa demande acceptée, le roi Udayin se leva de son siège, se prosterna aux pieds de l'honorable moine et prit congé de lui.

གནས་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལ། དེ་དང་འཕྲུན་པའི་ཚས་བསྟན་ཏོ། །

L'Ancien, quant à lui, lui prodigua un enseignement lui correspondant.

དེ་ནས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀས་ཚེ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྩ་ཚའི་གཏམ་གྱི་མཚུགས་ལ་བ་རིག་ནས་

Ensuite, Udayin, le roi de Vatsa, comprit que le discours de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja était terminé et

སྟན་ལས་ལངས་ཏི་

se leva de son siège et

སྒྲ་ཤོས་ <«གཡང་»ཀྱི> སྒྲ་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས།

il [replia] son vêtement supérieur sur une épaule et le laissa retomber [devant lui] et

ཚེ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྩ་ཚའི་གཏམ་གྱི་ཐུགས་ལ་བ་རྩུབ་བ་བཏུང་དེ་ <«ལི་»«ཙྰ»ཏི>

joignit les mains et s'inclina en direction de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et

སྟེན་པ།

dit : «

འཕགས་པ་

[Être] sublime,

དགེ་སྤྲོད་གི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་དགྲུང་བཏུན་གྱི་བར་དུ་བདག་གི་དེར་བཤོས་གསལ་བར་ཅི་གནང་ཞེས་

quelle [réponse] donneriez-vous [à l'offre] de prendre votre repas chez moi pendant sept déjeuners avec la saṅgha des moines ? »

བྱས་སོ། །

dit-il.

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྩ་ཚས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀ་ལ་ཅང་མི་སྟོབས་ <«ཙྰ»སྟེན་པ།> གནང་ངོ། །

Ensuite, l'honorable Piṇḍolabhāradvāja accepta en ne disant rien à Udayin, le roi de Vatsa.

དེ་ནས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀས་ཚེ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྩ་ཚས་ཅང་མི་སྟོབས་གནང་བར་རིག་ནས་

Alors, Udayin, le roi de Vatsa, vit que l'honorable Piṇḍolabhāradvāja avait accepté en ne lui disant rien. Puis,

སྟན་ལས་ལངས་ཏི་

il se leva de son siège et

ཀླང་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་

se prosterna à ses pieds et

ཚེ་དང་ལྷན་པ་པིཾ་ལ་བ་ར་རྩ་ཚའི་ཐད་ནས་སོང་ངོ། །

prit congé de (lit. s'en alla d'auprès de) l'honorable Piṇḍolabhāradvāja.

Pendant sept jours, il satisfait l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et son entourage de nombreux mets et condiments purs et nobles. Le dernier jour, il offrit à chacun de ses invités deux pièces de tissu, puis il s'assit devant l'Ancien pour écouter le Dharma.

L'honorable moine l'instruisit parfaitement par un discours sur le Dharma correspondant à ses besoins. Il s'exprima de sorte que le roi en assimilât entièrement le contenu, qu'il prît conscience de ses capacités à appliquer l'enseignement et qu'il se réjouît de pouvoir le faire.

དེ་ནས་དེས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་པི་རྩོ་ལ་བ་ར་རྩ་ཇོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་གཙང་མ་བཟང་པོ་མང་པོས་ཚིམ་པར་བྱས་ནས།

Ensuite, pendant sept jours, il satisfait l'honorable Piṇḍola-bhāradvāja et son entourage de nombreux mets et condiments purs et nobles, et

ཐ་མའི་ཉིན་པར་རེ་རེ་ལ་ཡང་རས་ཟུང་རེ་ལུ་ཏེ།

le dernier jour, il leur offrit à chacun une paire de tissus et

ཚིམ་མཉན་པའི་ཕྱིར་མདུན་དུ་འདུག་གོ། །

s'assit devant lui pour écouter le Dharma.

ཆོ་དང་ལྷན་པ་པི་རྩོ་ལ་བ་ར་རྩ་ཇོ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཚིམ་གྱི་གཏམ་གྱིས་ <«གཡུང་» «ལི་» «པེ་» «ལྷར་» «ཙྰ་» «ཞོལ་»—གྱིས།> ཡང་དག་པར་བསྟན།

Ensuite, l'honorable Piṇḍolabhāradvāja l'instruisit parfaitement par un discours sur le Dharma correspondant à ceci,

ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག།

il le lui fit assimiler en entier,

ཡང་དག་པར་གཞེངས་བརྟོད་ <«གཡུང་» «ལི་» «ཙྰ་» «ཞོལ་»—གཞེངས་བརྟོད། «པེ་» «ལྷར་» «ཙྰ་» «ཞོལ་»—གཞེངས་བརྟོད།> །

l'encouragea grandement,

ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱས་སོ། །

le réjouit entièrement.

Il l'instruisit encore par de nombreux autres discours sur le Dharma, qu'il lui fit aussi assimiler entièrement. Il lui fit prendre conscience de ses capacités et le réjouit de pouvoir les appliquer. Alors, il se leva de son siège et s'en alla.

ཚིམ་གྱི་གཏམ་རྣམས་གངས་དུ་མས་ཡང་དག་པར་བསྟན།

Il l'instruisit parfaitement par de nombreux discours sur le Dharma,

ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག།

il les lui fit assimiler en entier,

ཡང་དག་པར་གཞེངས་བརྟོད་ <«གཡུང་» «ལི་» «ཙྰ་» «ཞོལ་»—གཞེངས་བརྟོད། «པེ་» «ལྷར་» «ཙྰ་» «ཞོལ་»—གཞེངས་བརྟོད།> །

l'encouragea grandement,

ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱས་ནས་

le réjouit entièrement. Puis,

སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་

il se leva de son siège et

སོང་རོ། །

s'en alla.

Le Bienheureux, qui était resté à Rājagṛha tant qu'il l'eût voulu, revêtit les habits monastiques, prit son bol à aumône et voyagea jusqu'à Kauśāmbī suivi d'un groupe de moines pour le servir et précédé de la saṅgha des moines.

དེ་ནས་ཕྱི་ཞིག་ན་བཙམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཇི་སྲིད་དབྱེས་པའི་བར་དུ་ <«གཡུང་» «ལི་» «པེ་» «ལྷར་» «ཙྰ་» «ཞོལ་»—ལྷོ་> བཞུགས་ནས་

Ensuite, plus tard, le Bienheureux resta à Rājagṛha tant qu'il en eut envie (lit. que ça lui plaisait) et

ཚིམ་གྱིས་གསོལ་ཏེ་

il revêtit les habits monastiques et

ལྷང་བཟེད་བསྐྱམས་ནས་
 il prit son bol à aumône et
 དག་སྦྲང་གི་ཚྭས་གྱིས་ཞུ་རིང་བྱས་ཏེ།
 avec un groupe de moines pour le servir,
 དག་སྦྲང་གི་དག་འདུན་གྱིས་^{<«གཡུང་»«ལེ་»གྱི>}མདུན་དུ་བདར་ནས་
 précédé de la saṅgha des moines,
 ཀློ་ལྷོ་བྲི་ག་ལ་བ་^{<«གཡུང་»«ལེ་»བད།>}དེར་རྒྱ་ཞིང་ག་ཤེགས་པ་ལས་
 il voyagea et se rendit à l'endroit où se trouvait Kauśāmbī. Alors,

À son arrivée, le père de famille Ghoṣila l'hébergea dans son jardin. Ensuite, Udayin, le
 roi de Vatsa, fut informé que le Bienheureux avait voyagé à travers le pays de Vatsa,
 qu'il était arrivé à Kauśāmbī et qu'il logeait dans le jardin du père de famille Ghoṣila.

མཐར་གྱིས་ཀློ་ལྷོ་བྲིར་བྱོན་ཏེ།
 il alla progressivement à Kauśāmbī et
 ཀློ་ལྷོ་བྲི་ན་ཁྱིམ་བདག་གཤངས་ལས་རིག་གི་ཀུན་དག་འར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །
 à Kauśāmbī, il demeura dans le jardin du père de famille Ghoṣila.
 དེ་ནས་བད་མའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀས་བཅོམ་ལྡན་འདས་པད་མའི་^{<«གཡུང་»«ལེ་»«རྩང་»«ཙྰ་»«ཞོམ་»མཁྱི>}ལྷོངས་རྒྱ་ཞིང་ག་ཤེགས་ཏེ།
 Ensuite, Udayin, le roi de Vatsa, que « le Bienheureux a voyagé à
 travers le pays de Vatsa et
 ཀློ་ལྷོ་བྲིར་བྱོན་ནས་^{<«ཞོམ་»པམ།>}
 il est arrivé à Kauśāmbī et
 ཀློ་ལྷོ་བྲི་ན་ཁྱིམ་བདག་གཤངས་ལས་རིག་གི་ཀུན་དག་འར་བ་ན་བཞུགས་སོ་ཞེས་
 à Kauśāmbī, il demeure dans le jardin du père de famille Ghoṣila »,
 ཐོས་སོ། །
 il l'entendit.

Il alla voir le Bienheureux, se prosterna devant lui en touchant ses pieds de la tête et
 s'assit auprès de lui.

ཐོས་ནས་ཀྱང་
 L'ayant entendu,
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་བྱོན་ནས་
 il se dirigea et alla à l'endroit où se trouvait le Bienheureux et
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བྱག་འཚལ་ཏེ།
 il se prosterna devant le Bienheureux en touchant ses pieds de sa
 tête et
 ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འདུག་གོ། །
 il s'assit auprès (lit. d'un côté) de lui.

Par un discours sur le Dharma, le Bienheureux instruisit parfaitement Udayin, le roi de
 Vatsa. Il s'exprima de sorte que le roi en assimilât entièrement le contenu, qu'il prît
 conscience de ses capacités à appliquer l'enseignement et qu'il se réjouît de pouvoir le
 faire.

ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འདུག་ནས་
 S'étant assis auprès de lui (lit. d'un côté),

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀཾ་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་ <«གཡུང་»-པར> བསྟན།
 le Bienheureux instruisit parfaitement Udayin, le roi de Vatsa, par
 un discours sur le Dharma,
 ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག། <«གཡུང་»«ལི་»«ཤེ་»«ཙོ་»འཛུག>
 il le lui fit assimiler en entier,
 ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་ <«གཡུང་»«ཤེ་»བཟེངས་སྟོད>།
 l'encouragea grandement et
 ཡང་དག་པར་དགའ་བར་མཛད་དོ།
 le réjouit entièrement.

Il l'instruisit encore par de nombreux autres discours sur le Dharma, qu'il lui fit assimiler entièrement. Il lui fit prendre conscience de ses capacités, le réjouit de pouvoir les appliquer, puis il se tint en silence.

ཚོས་ཀྱི་གཏམ་རྣམས་གངས་དུ་མས་ཡང་དག་པར་བསྟན།
 Il l'instruisit parfaitement par de nombreux discours sur le Dharma,
 ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག། <«གཡུང་»གཞུག>
 il les lui fit assimiler en entier,
 ཡང་དག་པར་གཟེངས་ <«གཡུང་»བཟེངས་«ཤེ་»བཟེངས་པ> བསྟོད།
 l'encouragea grandement et
 ཡང་དག་པར་དགའ་བར་མཛད་ནས་
 le réjouit entièrement. Puis,
 ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་སོ།
 il resta sans rien dire.

Le roi Udayin comprit que le discours du Bienheureux était terminé. Il se leva de son siège, replia son vêtement supérieur sur une épaule, le laissa retomber devant lui, joignit les mains, s'inclina en direction du Bienheureux. « Bienheureux, demanda-t-il, pendant trois mois entiers, accepteriez-vous de recevoir de ma part les vêtements, la nourriture, les couvertures, les sièges, les médicaments et les fournitures médicales dont vous et la saṅgha des moines aurez besoin ? » Le Bienheureux accepta par son silence et le roi Udayin vit que son offre était ainsi acceptée.

དེ་ནས་བད་ <«གཡུང་»པར> སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ <«ལྷ་»ཆར> ཀཾ་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཏམ་གྱི་མཐུག་ <«གཡུང་»འཛུག> རྒྱལ་པར་རིག་ནས།
 Ensuite, Udayin, le roi de Vatsa, comprit que le discours du
 Bienheureux était terminé et
 ལྷན་ལས་ལངས་དེ་
 il se leva de son siège et
 ལྷ་གོས་ཕྱག་པ་གཅིག་དུ་གཟུར་ <«གཡུང་»བཟུར> ཅས།
 [replia] son vêtement supérieur sur une épaule et le laissa retomber
 [devant lui] et
 བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་བ་དེ་ <«གཡུང་»«ལི་»«ཤེ་»«སྐར་»«ཙོ་»འཛུག> རྒྱགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བདུད་ <«ལྷ་»བདུད> དེ།
 joignit les mains et s'inclina en direction du Bienheureux et
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་དོ།
 dit ceci au Bienheureux : «
 བཅོམ་ལྷན་འདས་
 Bienheureux,

དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་དགུང་ཆེ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བདག་ལས་ན་ <«གཡང་» «ཤེ» རྟེན།> བཟའ་དང་ཞལ་ཟས་དང་གཟིམས་ཆ་དང་ <«གཡང་» དག།> གདན་
དང་སྒྱུན་ <«གཡང་» ལྷན།> གསོས་དང་སྒྱུན་ཐོང་རྣམས་བཞེས་པར་ཅི་གནད་ཞེས་

quelle [réponse] donneriez-vous [à l'offre] de recevoir de ma part
les vêtements, la nourriture, les couvertures, les sièges, les
médicaments et les fournitures médicales, [vous] et la saṅgha des
moines pendant trois lunes pleines ? »

གསོལ་དྲོ། །

demanda-il.

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ <«རྩར་» «ཞོལ་» གྱི།> བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀ་ལ་ཅང་མི་གསུང་བས་གནད་དོ། །

Ensuite, le Bienheureux accepta en ne disant rien à Udayin, le roi de
Vatsa.

དེ་ནས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅང་མི་གསུང་བས་གནད་བར་ <«གཡང་» བག།> རིག་ནས།

Alors, Udayin, le roi de Vatsa, vit que le Bienheureux avait accepté
en ne lui disant rien. Puis,

Il fit acheminer dans le jardin du père de famille Ghoṣila tout le nécessaire à la vie
monastique qu'il offrit ensuite au Bouddha et à la saṅgha des moines pendant trois
mois. Le dernier jour, il offrit au Bienheureux un habit d'une valeur inestimable et deux
pièces de tissu à chacun des autres moines, puis il partit.

ཁྱིམ་བདག་གདངས་ལས་རིག་གི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྦྲར་ནས།

il fit porter (lit. se procurer) tout le nécessaire (lit. tous les
objets) dans le jardin du père de famille Ghoṣila et

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཆེ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་ <«གཡང་» བཞེན། «ལི་» «ཤེ» «རྩར་» «ཙྰ» ཀྱིས།> བཀྱར་བྱས་

ནས།

il servit le Bouddha et le reste de la saṅgha des moines pendant
trois lunes pleines en [offrant] tout le nécessaire. Puis,

ཐ་མའི་ཉིན་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ན་བཟའ་འབྲུམ་རི་བ་ཕྱལ་ལོ། །

le dernier jour, il offrit au Bienheureux un habit [en étoffe] qui-
vaut-cent-mille[-kārshāpaṇa] (lit. de cent mille).

དགེ་སློང་གཞན་དག་ལ་ཡང་རེ་རེ་ལ་རས་རྩུང་རེ་ཕྱལ་ནས་

Aux autres moines, il leur offrit à chacun une paire de tissus et
སོང་དོ། །

s'en alla.

Il revenait de temps à autre auprès du Bienheureux pour écouter le Dharma, après quoi
il ne manquait jamais de rendre hommage à l'honorable Piṇḍolabhāradvāja, la seule
personne dont il cultivait assidûment la compagnie.

དེ་ཡང་དུས་དུས་སུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་སོང་ནས་

Quant à lui, il allait de temps en temps auprès du Bienheureux et

ཚོས་མཉུན་ <«གཡང་» «ཤེ» རྟེན།> པར་བྱེད་དོ། །

écoutait le Dharma.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལས་ཚོས་མཉུན་ནས་

Après avoir écouté le Dharma,

ལྷག་པར་ཡང་ཚོ་དང་ལྷན་པ་པིཛྱ་ལ་བར་རྩྭ་ཇི་འབའ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་བསྟེན་ <«ཞོལ་» རྟེན། «གཡང་» བཞེན།> བཀྱར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགོ་བར་བྱེད་དོ། །

il allait expressément auprès de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et de
personne d'autre (lit. lui seul) pour lui rendre hommage.

Voyant ceci, les moines se demandèrent pour quelle raison le roi rendait-il visite à l'honorable Piṇḍolabhāradvāja, mais à personne d'autre. On leur raconta alors toutes les aventures du roi.

དེ་ནས་དག་སྒྲོང་ནམས་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ནས་

Ensuite, les moines virent ceci et

ཐེ་ཅོས་ <«ལུང་»«ལི་»«ལྟོ»ལ།> རྒྱུ་ལྟ་

ils se demandèrent pourquoi (lit. ils eurent un doute) et

རྒྱལ་པོ་འདི་ཅི་འདྲི་ཆོད་ལྟ་པ་ལོ་སྒྲོ་ལ་བ་རྒྱ་ཚ་འབའ་ཞིག་ལ་ལྷག་པར་བཀྱར་སྤྲི་བྱེད་ཞིག་ <«ལུང་»«ལི་»«ལྟོ»ལ།> ལྟ་སྟུམ་ནས་

« Pour quoi ce roi rend-il expressément hommage à l'honorable Piṇḍolabhāradvāja et à personne d'autre (lit. lui seul) ? » se demandèrent-ils et

དེ་དག་གིས་གཏམ་དེ་རྒྱལ་པོར་ཐོས་སོ། །

on leur raconta (lit. ils entendirent) cette histoire dans les détails (lit. vastement).

« Vénérable, demandèrent-ils au Bienheureux, Udayin, le roi de Vatsa, se trouvait auprès de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja avec des pensées malveillantes, à cause de quoi son halo de lumière a disparu et il menaçait d'être englouti dans le sol. Puis, au moment où il a empli son cœur de joie, cette lumière est réapparue et la crevasse s'est refermée. Comment est-ce arrivé ?

ཐོས་ནས་ཀྱང་

L'ayant entendue,

བཅོས་ལྟ་འདས་ལ་གསོལ་ཏེ་ <«ལྟོ»ལ།>

ils demandèrent au Bienheureux et

འདི་སྐད་ཅས་སྟུམ་སོ། །

dirent ceci : «

བརྟུན་པ་

Vénérable,

བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་ཀས་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས། ཆོད་ལྟ་པ་ལོ་སྒྲོ་ལ་བ་རྒྱ་ཚ་འའི་ཐད་དུ་མཆིས་ནས།

Udayin, le roi de Vatsa, se trouvait auprès de l'honorable Piṇḍolabhāradvāja avec des pensées d'aversion et

གཞི་དེས་ན་དེའི་འོད་མ་མཆིས་པར་གྱུར་ཏེ་

à cause de ça (lit. sur cette base), la lumière a disparue et

དོག་ས་ལ་ཡང་དེ་ཉུ་ཁུབ་པ་ལས།

il [allait] être englouti dans le sol, puis

གང་གི་ཆོད་སྐར་སེམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ <«ལུང་»ལྱེད་པའི་«ཤེད་»ལ།> དེའི་ཆོ་འོད་དེ་ཡང་སྐར་བྱུང་བར་གྱུར་ལ།

au moment où il a à nouveau empli son cœur de joie, cette lumière est réapparue. Puis,

དོག་ས་གསལ་པ་ཡང་སྐར་འཕྱོར་པར་ <«ལུང་»«ལི་»«ཤེད་»ལ། «ལྟོ»ལ།> གཞིགས་ལགས།

la crevasse (lit. le sol fendu) s'est refermée. Posez-y votre regard (lit. regardez). »

— Moines, répondit le Bienheureux, ce n'est pas la première fois que ceci arrive.

Écoutez donc. Dans le passé, le roi Meru régnait dans la ville nommée Riz-Florissant. Son règne était marqué par une abondance de richesses, de bonheur, de récoltes merveilleuses, de troupeaux et de sujets. Les conflits et les querelles étaient apaisées. Les disputes, les conflits internes, les voleurs, les cambrioleurs, les famines et les maladies avaient disparus. Le royaume regorgeait de riz, de canne à sucre, de vaches et de buffles. Ce roi régnait en accord avec le Dharma comme il aurait pris soin d'un fils unique qu'il aurait entouré de tous les soins.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ།

Le Bienheureux dit : «

དག་སྣོད་དག་

Moines,

དེ་ནི་ད་ལྟར་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ།

ceci, ce n'est pas uniquement maintenant [que ceci est arrivé].

འདི་ལྟར་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་གོང་ཁྱེར་འབྲས་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དེ།

Similairement (lit. comme ceci), dans le passé aussi, le roi Meru régnait dans la ville nommée Riz-Florissant et

དེའི་རིང་ལ་འབྱོར་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་བདེ་བ་དང་ལོ་ <«གཡང་» «ལེ་» «ལྟ་» ལེགས་པ་དང་སྦྱོ་བོ་དང་མི་མང་པོས་ <«གཡང་» མོས། གང་བ་དང་། ཚོད་ <«གཡང་» བཅོད། པ་དང་

འཐབ་པ་ཞི་བ་དང་འབྲུག་པ་དང་ནང་འབྲུག་དང་ཚོམ་ <«གཡང་» ཟ། རྒྱན་དང་སྤྲུ་གེ་དང་ནད་རྩམས་ <«རྒྱར་» «ཞེལ་» རྩམས། མེད་པ་དང་།

pendant son règne, le [royaume] abondait de richesses, de bonheur, de récoltes fertiles, de troupeaux (lit. êtres/animaux) et de sujets. Les conflits et les querelles étaient apaisées. Il n'y avait pas de luttes, de luttes internes, de voleurs, de cambrioleurs, de famine ni de maladies. De plus,

འབྲས་སྤྱ་ <«གཡང་» «ལེ་» ལ། ལུ་དང་བྱ་རུམ་ཤིང་ <«གཡང་» +ཤང་། དང་བ་ལང་དང་མ་ཉི་ <«གཡང་» ཉ། དང་ལྷན་པར་འདུག་སྟེ།

le royaume (lit. il) se trouvait en possession de riz, de cannes à sucre, de vaches et de buffles.

བྱ་གཅིག་སྤྲུག་པ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་ཚོས་བཞིན་དུ་ <«གཡང་» «ལེ་» «ལེ་» «རྒྱར་» «ཚོ་» «ཞེལ་» ཚོས་བཞིན་དུ་ རྒྱལ་པོ་ <«གཡང་» ལྟེ། བྱེད་དེ། །

il régnait en accord avec le Dharma comme il aurait pris soin de son unique enfant bien-aimé.

Le prêtre-conseiller du roi prit une épouse quand il fut en âge de se marier. Son épouse et lui apprirent à se connaître par les jeux de la séduction. Ils commencèrent à s'aimer et laissèrent libre cours à leurs désirs. Un jour, elle tomba enceinte.

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེའི་མདུན་ན་འདོན་དེས། ཐབས་རྒྱར་བབ་པ་ལས་རྒྱུ་མ་སྤྲངས་ནས་

Ensuite, ce prêtre-conseiller de ce roi prit une épouse quand il arriva (lit. tomba) à l'âge de se marier et

དེ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཅེ་ཞིང་དགའ་ལ་དགའ་མགུར་སྦྱོད་པ་ལས་

avec elle, ils se divertirent, ils [apprirent] à s'aimer et laissèrent libre cours à leurs envies et de ce fait,

ཕྱིས་རེ་ཞིག་ན་དེའི་རྒྱུ་མ་ལ་བྱ་རྒྱས་ནས་

plus tard, son épouse tomba enceinte et

Environ neuf mois plus tard, elle donna naissance à un fils bien proportionné, beau et agréable au regard. Lors des célébrations de sa naissance, il reçut un nom en accord avec sa caste. Le jeune enfant grandit grâce au lait, au yaourt, au beurre, au beurre clarifié et au beurre sur-clarifié dont il était nourri.

དེ་ <«གཡུང་» «པེ» དང། «ཁུ་» རྟེན་ཤིང། རྒྱ་བ་དགུང་མ་བཅུ་ལོན་པ་དང་
 après que soient passés neuf ou dix mois,
 རྒྱུ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བལྟ་ན་སྙུག་ལ་མཛེས་པ་ཞིག་བཅས་ནས།
 un fils au corps harmonieux (lit. noble), qui était beau et agréable
 au regard naquit, et
 དེའི་བཅས་སྟེན་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ།
 la fête de sa naissance fut faite [de manière] grandiose (lit.
 vastement) et
 རིགས་དང་འབྲུན་པར་མིང་བཏགས་ <«གཡུང་» བཏགས།> རྣམ།
 on lui donna un nom en accord avec sa caste. Puis,
 འོ་མ་དང་ཞོ་དང་མར་དང་ལྷན་མར་དང་མར་གྱི་ཉིང་གྲུས་བསྐྱེད་བསྐྱིངས་ <«གཡུང་» «པེ» རྒྱང་གྲུས་སྐྱེད་བསྐྱིངས། «པེ» «རྣང་» «ཙོ་» རྒྱང་གྲུས་སྐྱེད་བསྐྱིངས། «ཞོ་པ་» རྒྱང་གྲུས་སྐྱེད་བསྐྱིངས།> ཏེ།
 il se développa au fil du temps grâce à du lait, du yaourt, du
 beurre, du beurre purifié (lit. fondu) et du beurre sur-purifié (lit.
 l'essence du beurre). Ainsi,

Quand il fut en âge d'étudier, il apprit à lire et à écrire. Il apprit la conduite et le comportement d'un brahmane, l'énonciation de *om*, l'énonciation de *bho*, l'hygiène, le rituel, la récolte des cendres, la manipulation du vase des ablutions, le R̥g Veda, le Yajur Veda, le Sāma Veda et l'Atharva Veda. Il apprit aussi comment réaliser les rites sacrificiels, comment les faire réaliser, comment donner, comment faire recevoir, comment réciter et comment faire réciter. Ainsi, il devint un brahmane versé dans les six activités brahmaniques et maîtrisa progressivement les dix-huit sciences.

དེ་གང་གི་ཆོ་ཆེར་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཆོ་ལཱ་དང་བསམ་ཟེའི་སྒྱུད་ལས་དང་སྒྱུད་པ་དང་ཨོ་ «གཡུང་»མོ། «ཤེ་»ཅོང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཙང་[28b]རྩ་
དང་ཆོག་ག་དང་། ཐལ་བ་ཐྲང་བ་དང་། རེལ་བ་ཐོག་ལ་པ་དང་། རེལ་བ་རྫོང་གི་རིག་ཕྱེད་དང་། མཆོང་སྒྱིར་གྱི་རིག་ཕྱེད་དང་། ལྷན་ «ཙོ་»ལྷན་། ཆོག་གི་རིག་ཕྱེད་དང་།
ཡིད་སྡུར་གི་རིག་ཕྱེད་དང་། མཆོང་སྒྱིར་བྱ་བ་དང་། མཆོང་ «གཡུང་»ལི་»ཤེ་»ཙོ་»ཆོ་། སྒྱིར་ཕྱེད་ཏུ་གཞུག་ «གཡུང་»གཞུག་། པ་དང་། སྒྱིར་པ་དང་། ཁྲང་བ་དང་། ལ་
ཏོར་བྱ་བ་དང་། ལ་ཏོར་སྒྲོལ་ཏུ་གཞུག་པའི་ཐབས་བསྐྱབས་ནས།

lorsqu'il eut grandi, il apprit les lettres, la conduite et le comportement d'un brahmane, l'énonciation de /oṃ/, l'énonciation de /bho/, l'hygiène, le rituel, la récolte des cendres, la manipulation (lit. tenir) du vase [des ablutions], le Rg Veda, le Yajur Veda, le Sāma Veda, le Atharva Veda. [Il apprit aussi comment réaliser les [rites] sacrificiels, faire réaliser les [rites] sacrificiels, donner, [faire] recevoir, réciter et faire réciter. Ensuite,

ལས་རྒྱལ་བ་དྲུག་ལ་མཁས་པའི་བླ་ཟེར་གྱི་ཏེ།

il devint un brahmane versé dans les six activités brahmaniques et
 དེ་མཐར་ཁྱིམ་རིག་པའི་གནས་བབ་། <«གཡང་» «ཡེ་» «ལྷ་» བཅོ། «སྤར་» «རྩོ་» «ལོལ་» བཅོ། > བརྒྱད་ལ་བྱང་བར་བྱུར་རྟོ།
 il maîtrisa progressivement les dix-huit sciences.

Lorsqu'il vit que son père régnait autant en accord qu'en désaccord avec la religion, et qu'à sa mort, il devra à son tour régner ainsi, il décida de délaisser la vie de famille pour partir s'établir dans la forêt. Il en demanda la permission à ses parents et prit congé d'eux. Dans la forêt, il développa les quatre concentrations méditatives et les cinq clairvoyances.

ཕྱི་ ཞིག་ན་དེས་བདག་གི་ས་ཆོས་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པས་སྤུལ་མིང་འཛིན་པ་མཐོང་ངོ་། །

Plus tard, il vit son père régner (lit. tenir le pouvoir royal) en

accord avec la religion et [aussi] en désaccord avec la religion.

མཐོང་ནས་ཀྱང་

L'ayant vu,

དེས་བསམས་པ་

il pensa : «

ཕ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བདག་གི་ཅོད་ <«ཙོ»གི་ཅོད། «ཙོ»གིས་ཅོད།> བན་མེད་པའི་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་པའི་བར་དུ་བྱུང་གྱིས་ <«ཞོལ་»འབྱུང་གྱི།> |

Après le décès de mon père, ce sera mon tour (lit. mon intervalle) de régner sans couronne. De ce fait,

བདག་གིས་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་བཏང་ལ་

je vais délaisser la vie de famille et

ནགས་འདབ་ཏུ་ <«གཡུང་»«ལེ»འདབ་ཏུ། «ལེ»«ཙོ»འདབ་ཏུ། «ཞོལ་»འདབས་སྟེ།> གནས་བཅའ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་

je m'établirai dans la forêt »,

བསམས་ནས་

pensa-t-il. Puis,

ཕ་མ་ལ་ <«གཡུང་»—ལ།> གསོལ་དྲི་

il demanda [la permission] à ses parents et

ནགས་འདབ་ཏུ་ <«ཞོལ་»འདབས་སྟེ།> གནས་བཅས་སོ། །

il s'établit dans la forêt.

དེ་དོན་སོང་ནས་

Après qu'il y soit parti,

བསམ་ <«ལེ»«ཙོ»བསམས།> གཏན་བཞི་དང་མཐོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་དོ། །

il développa les quatre concentrations et les cinq clairvoyances.

Un jour, il décida de quitter la forêt pour aller au palais royal Riz-Florissant. Dans son parc d'agrément, son père lui construisit une hutte de branches et de feuilles et lui procura tout le nécessaire à la vie quotidienne. D'innombrables personnes commencèrent à le visiter régulièrement pour l'écouter enseigner.

དེ་ནས་ཕྱི་ཞིག་ན་དེ་ <«གཡུང་»«ལེ»«ལེ»«རྩྭ་»«ཙོ»«ཞོལ་»—དེ།> རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་འབྲས་འཕེལ་དུ་བྱིན་ནས།

Ensuite, plus tard, il partit au palais royal Riz-Florissant et

དེའི་ཕས་བྱ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་སྐྱེད་མོས་ <«གཡུང་»བསྐྱེད་མོད། «ལེ»«ཙོ»བསྐྱེད་མོས། «ལེ»བསྐྱེད་མོས། «ཞོལ་»སྐྱེད་མོས།> ཚལ་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་མའི་སྤྱིལ་པོ་ཕུབ་ནས་

son père construisit dans son parc d'agrément une hutte de branches et de feuilles pour son fils et

ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བཀུར་བྱས་དྲི།

le servit [en lui donnant] tous les objets nécessaires [à la vie quotidienne]. Puis,

དེ་ལ་དུས་དུས་སུ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་འདོང་ཞིང་

d'innombrables (lit. une diversité de) personnes venaient régulièrement chez lui et

ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །

écoutaient le Dharma.

Quelques temps plus tard, le roi Meru, qui avait apprêté les quatre parties de son armée et partait à la chasse, vit la foule qui se dirigeait vers le parc d'agrément du prêtre-conseiller.

“Où vont toutes ces personnes ? demanda-t-il aux ministres.

— Dieu parmi les hommes, répondirent-ils, ce fils du prêtre-conseiller s'est retiré du

monde. Il possède maintenant de grands pouvoirs surnaturels. Il est fort puissant. Ces personnes vont lui rendre visite.”

དེ་ནས་ཕྱི་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོས་དབྱང་གི་ཚྲིགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་གོ་བསྟོན་། <«ཏ»བསྟོན།> རྣམ་

Ensuite, plus tard, le roi Meru apprêta à nouveau les quatre parties de son armée et

རི་དགས་ཤོར་ <«ཞྭ»བཞོར།> དུ་མོང་བ་དང་།

partit à la chasse. À ce moment,

རྒྱལ་པོས་སྒྲེ་བོ་ཕལ་པོ་ <«ཙ»ལ།> ཆེ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་སྒྲིབ་ <«གཡང»«ལི»«ཤེ»«ཙ»བསྒྲིབ།> མོས་ཚལ་དུ་འདོང་བ་མཐོང་ངོ་། །

le roi vit que ces innombrables (lit. cette diversité de) personnes allaient vers le parc d'agrément du prêtre-conseiller.

མཐོང་ནས་ཀྱང་

L'ayant vu,

སྒྲེ་བོ་འི་ཚྲིགས་འདི་དག་གར་འདོང་ཞེས་

« Où va ce groupe de personnes ? »

དེས་སོ། །

demanda-t-il.

སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་པ།

les ministres lui répondirent : «

ལྟ་

Deva,

མདུན་ན་འདོན་གྱི་བུ་དེ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་

ce fils du prêtre-conseiller s'est retiré du monde et

དེ་ནི་རྩ་འཕུལ་ཆེ་ཞིང་མཐུ་ <«ལི»«ཙ»མཐུལ།> ཆེ་བར་ཡང་ <«གཡང»«ལི»«ཤེ»«ཙ»«ཞྭ»ཡང་།> བྱུར་ཏེ་

il en est venu à [posséder] de grands pouvoirs surnaturels et [avoir] de grands pouvoirs. Puis,

འདི་དག་ནི་དེ་ལ་བཟླ་ <«གཡང»«ལི»«ཤེ»«ཙ»ལྟ། «ལྟ་»ལྟ།> བའི་སྒྲིབ་དུ་མཆི་བ་ལགས་སོ། །

ces [personnes] sont [là] pour lui rendre visite. »

Regardant la foule, le roi pensa : “Il est quelqu’un que je porte aussi dans mon cœur, que j’apprécie, que je considère comme un précepteur, à qui je pense souvent. Moi aussi, je veux le voir.” Il se rendit lui auprès du sage, qui le vit et ne le reçut pas, et ne se leva même pas de son siège à son arrivée.

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བསམས་པ།

Alors, le roi pensa : «

དེ་ནི་ང་ཡི་ <«ལྟ་»«ཞྭ»དལ།> ཡང་སྟིང་དུ་སྒྲགས་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མཁན་པོ་དང་དྲན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་ <«ཞྭ»ལྱི།>

Lui, il est aussi [quelqu’un que] je porte dans mon cœur (lit. il est agréable à mon cœur), [que] j’apprécie, [qui est] un précepteur [pour moi] et qui est [quelqu’un] à qui je pense. De ce fait,

ང་ཡང་དེ་བཟླ་བའི་ཕྱིར་འགྲོའོ་སྒྲུལ་དུ་

moi aussi, je vais le voir »,

བསམས་ནས།

pensa-t-il. Puis,

རྒྱལ་པོ་དེ་ <«ཙ»འི་> དང་སྟོང་ <«གཡང»«ལི»«ཤེ»«ལྟ་»«ཙ»«ཞྭ»+འི་> གསལ་བ་དེར་སོང་བ་དང་།

le roi se rendit à l’endroit où était ce r̥ṣi. À ce moment,

དང་སྟོང་དེས་དེ་མཐོང་ནས་

ce r̥ṣi le vit et

བསྟུ་ཡང་མ་བསྟུ་ <«ཞྭ»བསྟུ།>

ne le reçut même pas (lit. même le recevoir, il ne le reçut pas),

ལངས་ཀྱང་མ་ལངས་སོ།

et ne se leva même pas (lit. même se lever, il ne se leva pas).

Voyant ceci, le roi fut pris d'une grande fureur. Il décida d'aller couper la tête du sage, qui était le fils du prêtre-conseiller de son royaume, et qui n'avait pourtant pas daigné le recevoir ni même se lever à son arrivée.

དེ་ནས་དེ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཁྲོ་བ་ཆེན་པོས་ནོན་ནས།

Ensuite, dès qu'il eut vu ceci, le roi fut écrasé par une grande colère et

འདི་དེ་ཡི་ <«ཞུལ་»> ཡུལ་ན་འདུག་པའི་ <«གཡུང་»> བ། «ཡི་» «པོ་» «རྒྱ་» «ཆོ་» བ།> མ་དུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་ཡིན་ལ།

« Lui, il est le fils du prêtre-conseiller de mon royaume (lit. pays/région), et

ང་འོངས་ན་བསུ་ཡང་མ་བསུ་ <«ཞོ་ལ་»> བསུ་ས་

il ne m'a même pas reçu lorsque je suis arrivé,

ལངས་ཀྱང་མ་ལངས་ཀྱིས་ <«ཞོ་ལ་»> གྱི།

il ne s'est même pas levé non plus. Donc

འདིའི་མགོ་བོ་བཅད་དེ་

je vais couper sa tête et

བོར་རྩུམ་དུ་

je la jeterai »,

Au moment où ces pensées traversaient son esprit, la lumière que son corps émettait disparut et le sol se fendit devant lui. Il menaçait de sombrer sous terre. Terrifié, le roi comprit que le sage possédait de grands pouvoirs surnaturels, qu'il était très puissant. Désormais heureux d'être en présence d'un tel être,

བསམས་པ་དང་།

pensa-t-il. Alors,

རྒྱལ་པོ་དེའི་ལུས་ལས་འོད་འབྱུང་བ་དེ་དེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་འོད་མེད་པར་གྱུར་ཏོ།

la lumière que le corps de ce roi émanait a disparue au moment où il a développé cette pensée.

ས་ཡང་གས་ཏི་

Le sol se fendit aussi et

དེར་རྒྱབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་

il était sur le point d'y sombrer. À ce moment,

དེ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དེ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱུང་ཏི།

dès qu'il vit ceci, ce roi généra une grande peur et

ང་ལ་ཕྱི་དེ་ལ་འདི་ནི་རྩུ་འབྲུལ་ཆེ་ཞིང་

à propos de (lit. à) ce r̥ši, « Il [possède] de grands pouvoirs surnaturels et

མཐུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ་སྤྱུང་ནས་

il est quelqu'un d'une grande puissance », pensa-t-il. Puis,

དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱུང་སོ།

il ressentit une grande joie [à son égard].

il se prosterna aux pieds du sage et lui demanda pardon. “Grand roi, lui répondit le sage, je vous pardonne volontiers, mais demandez donc pardon à votre propre esprit.”

དེ་ནས་དེས་དེའི་ཀླད་པ་ལ་ཕྱག་འཆིལ་ནས་

Ensuite, il se prosterna à ses pieds et

བཞོན་པ་གསོལ་དྲི།

demanda son pardon.

དེ་ནས་ངང་ཕྱིང་གིས་སྒྲུས་པ།

Alors, le ṛṣi dit : «

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

ངས་ནི་བཞོན་མོད་ཀྱི་

moi, je vous pardonne, mais

འོན་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ལ་བཞོན་པ་གསོལ་ཅིག་ཅེས་

par contre (lit. pourtant), demandez pardon à votre propre esprit »,

བྱས་སོ།

dit-il.

Le roi prit peur :

“Sage, risquerais-je d’être détrôné ou de mourir ?

— Grand roi, n’ayez pas peur, répondit-il. Vous ne serez pas détrôné et vous ne risquez pas non plus de mourir. Pourtant, des pensées malveillantes envers moi vous ont traversé. C’est pourquoi votre lumière a disparu et le sol s’est ouvert. Grand roi, si vous emplissez à nouveau votre cœur de joie à ma pensée, votre lumière réapparaîtra.”

Entendant ceci, le roi emplit son cœur de joie à la pensée du sage et sa lumière réapparut. Le sol se referma aussi.

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྐྱག་ནས་

Ensuite, le roi prit peur et

ངང་ཕྱིང་དེའི་སྒྲུས་པ།

dit à ce ṛṣi : «

ངང་ཕྱིང་

Ṛṣi,

བདག་རྒྱལ་ཕྱིད་ལས་ཉམས་པ་འཕ་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་ལགས་གང་།

risquerais-je de déchoir du [rang] de roi ou d’avoir un obstacle à ma vie ? »

ངང་ཕྱིང་གིས་སྒྲུས་པ།

Le ṛṣi dit : «

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

སྐྱག་ཤིག་།

n’ayez pas peur.

ཁྱོད་རྒྱལ་ཕྱིད་ལས་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་

Vous ne serez pas déchu du [rang] de roi, et

སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།

vous n’aurez pas d’obstacle à votre vie non plus.

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་

Ceci étant,

ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་སེམས་སྤང་བར་བྱས་པ་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འོད་དེ་མེད་པར་གྱུར་ལ་

puisque vous avez eu de l’animosité envers moi, pour cette raison

votre lumière a disparu et
ས་ཡང་གསལ་པར་གྱུར་ཏོ། །

le sol s'est fendu.

ཀྱུལ་པོ་ཆེན་པོ་

Grand roi,

ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲར་བདག་ལ་དགའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་འོད་དེ་སྒྲར་སྔ་མཁོ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

si vous emplissez à nouveau votre cœur de joie à ma pensée, votre
lumière réapparaîtra comme auparavant. »

དེ་ནས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་ཀྱུལ་པོ་དེས་རྒྱུང་དེ་ལ་སེམས་དགའ་བ་སྐྱེས་ནས།

Ensuite, dès qu'il eut entendu ceci, le roi emplît son cœur de joie à
la pensée du ṛṣi et

དེའི་འོད་དེ་སྔ་མཁོ་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ལ།

sa lumière réapparut comme auparavant et

ས་ཡང་སྒྲར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །

le sol se referma comme avant.

Voyez-vous, moines, celui qui était le sage est aujourd'hui Piṇḍolabhāradvāja. Celui qui
était le roi Mérou est aujourd'hui Udayin, le roi de Vatsa.

དགེ་སློང་དག་

Moines,

ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།

qu'en pensez-vous ?

དེའི་ཆོ་བར་སློང་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བོ་ཁྱོད་ལ་བར་སྐྱེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

À cette époque, celui qui était le ṛṣi est Piṇḍolabhāradvāja lui-
même.

ཀྱུལ་པོ་ལྷན་པོར་གྱུར་པ་དེ་ནི་བད་སའི་ཀྱུལ་པོ་འཆར་ཀ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

Celui qui était le roi Meru est Udayin, le roi de Vatsa lui-même. De
plus,

À cette époque, ses pensées malveillantes ont fait disparaître son halo de lumière. Le sol
s'est aussi ouvert. Puis, au moment où son cœur fut à nouveau empli de joie, le halo de
lumière est réapparu et la crevasse s'est refermée.

དེའི་ཆོ་ཡང་འདིས་དེ་ལ་སེམས་སྒྲར་བར་བྱས་པས་དེའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མེད་པར་གྱུར་ལ་

à cette époque aussi, il a eu de l'animosité envers lui à cause de
quoi son halo de lumière a disparu et

ས་ཡང་གསལ་པར་གྱུར་ཏོ། །

le sol s'est fendu.

གང་གི་ཆོ་ཕྱིར་སེམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆོ་ནི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡང་བྱུང་ལ།

Au moment où son cœur fut à nouveau empli de joie, ce halo de lumière
est réapparu, puis

ས་གསལ་པ་ཡང་ཕྱིར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །

la crevasse (lit. le sol fendu) s'est refermée comme avant.

À notre époque aussi, ses pensées malveillantes ont fait disparaître sa lumière et le sol
s'est ouvert. Comme précédemment, au moment où son cœur fut à nouveau empli de
joie, sa lumière est réapparue et le sol s'est refermé. »

ད་ལྟར་ཡང་འདིས་དེ་ལ་སེམས་སྤང་བར་བྱས་པས་འདིའི་འོད་ཀྱང་མེད་པར་གྱུར་ལ་

Maintenant aussi, il a eu de l'animosité envers lui à cause de quoi sa lumière a disparu et

ས་ཡང་གས་སོ།

le sol s'est aussi fendu.

གང་གི་ཆོ་འདིས་དེ་ལ་སེམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆོ་ནི་འདིའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར་ལ་

Au moment où son cœur fut à nouveau empli de joie, son halo de lumière est réapparu et

ས་གས་པ་ <«གཡང་»«ཐི་»«པེ་»«སྤང་»«ཙོ་»«ཞོལ་»—གས་པ།> ཡང་འབྱོར་བར་གྱུར་ཏོ། །

la crevasse (lit. le sol fendu) se referma (lit. recolla).